

**Badanie, mające na celu sprawdzenie,
jaki jest stosunek Polaków do ich ojczystego języka.**

*... należy upowszechniać wzory dobrej polszczyzny
i wskazywać na niewłaściwe sposoby mówienia i pisania po polsku,
gdyż język jest wartością i trzeba o niego dbać.
/Andrzej Markowski/*

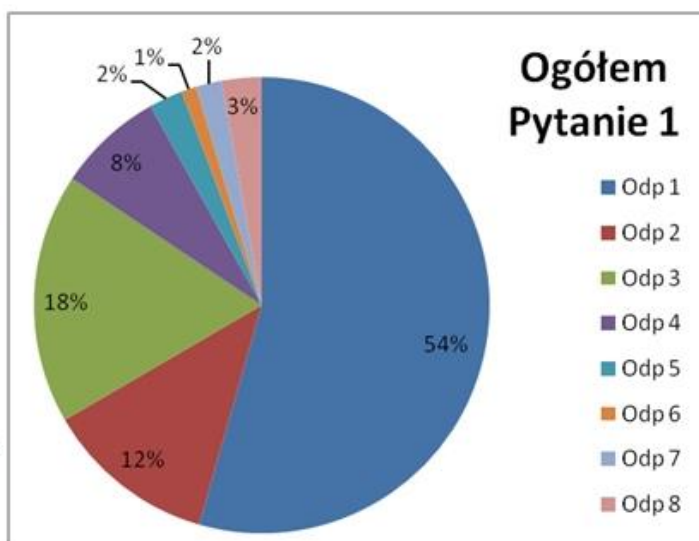
1. Badanie zostało przeprowadzone według pytań opracowanych przez Radę Programową Języka Polskiego w dniach od 18 do 23 lutego 2016 r z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego przypadającego 21 lutego.
2. W ankiecie wzięło udział 338 osób z powiatu włoszczowskiego: pracownicy Urzędu Gminy Włoszczowy, Starostwa Powiatowego we Włoszczowie, czytelnicy Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej- oddział we Włoszczowie, uczniowie i nauczyciele I Liceum Ogólnokształcącego im. gen. Władysława Sikorskiego, Publicznego Gimnazjum Nr 1, Publicznego Gimnazjum Nr 2 we Włoszczowie, Publicznego Gimnazjum w Krasocinie.
3. Ankietowani w większości życzliwie wypełnili ankietę, odmówili tylko w kilkunastu przypadkach – ze względu na obowiązki związane z pracą.
4. Wyniki ankiety świadczą o dojrzałej postawie mieszkańców powiatu włoszczowskiego wobec języka ojczystego - ankietowani uważają , że należy dbać o język ojczysty, ponieważ:
 - ✓ polszczyzna jest wartością, która spaja naród i trzeba ją pielęgnować – 54%
 - ✓ nauczyli mnie w domu, że należy dbać o język ojczysty – 12 %
 - ✓ ludzie kulturalni powinni mówić poprawnie – 18%
 - ✓ tylko 2 % ankietowanych wybrało odpowiedź niezaangażowaną *trudno powiedzieć.*

PYTANIE 1

Dlaczego, Pana(i) zdaniem, należy dbać o język, którym się posługujemy?

X zaznacz tylko jedną wybraną odpowiedź.

- 1) bo polszczyzna jest wartością, która spaja naród i trzeba ją pielęgnować
- 2) bo nauczyli mnie w domu, że należy dbać o język ojczysty
- 3) bo ludzie kulturalni powinni mówić poprawnie
- 4) bo mówienie poprawne pomaga w porozumiewaniu się
- 5) bo kiedy mówi się niepoprawnie, inni ludzie gorzej traktują takiego człowieka
- 6) po prostu trzeba, choć nie umiem tego dobrze uzasadnić
- 7) Trudno powiedzieć
- 8) bo nasz język jest bardzo ładny

5. Budujące są odpowiedzi na pytanie 2, w których młodszy i starsi użytkownicy języka wskazali kilka zjawisk, które rażą we współczesnej polszczyźnie, używanej publicznie:

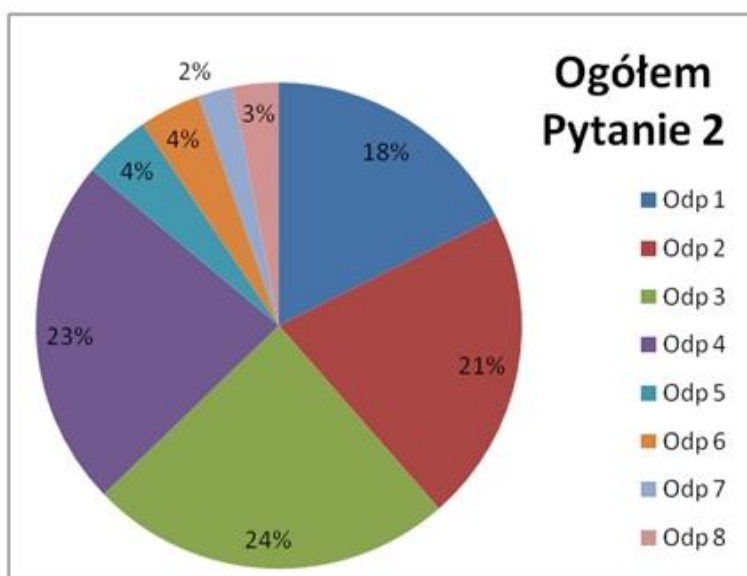
- ✓ Ubóstwo słownictwa – 18%
- ✓ Masowe zapożyczenia z języków obcych – 21%
- ✓ Wulgaryzmy – 24%
- ✓ Niechlujność wymowy – 23%
- ✓ Za dużo wyrazów i wyrażeń potocznych – 4%
- ✓ Za dużo wyrazów „mądrych” – 4%
- ✓ Trudno powiedzieć – 2%
- ✓ Nic mnie nie razi – 3%

PYTANIE 2

Co Pana(ia) najbardziej razi we współczesnej polszczyźnie, używanej publicznie?

X zaznacz wszystkie możliwe odpowiedzi.

- 1) Ubóstwo słownictwa
- 2) Masowe zapożyczenia z języków obcych
- 3) Wulgaryzmy
- 4) Niechlujność wymowy
- 5) Za dużo wyrazów i wyrażeń potocznych
- 6) Za dużo wyrazów „mądrych”
- 7) Trudno powiedzieć
- 8) Nic mnie nie razi

6. O poczuciu odpowiedzialności mieszkańców powiatu włoszczowskiego za język świadczy odpowiedź na pytanie 3: *Kto decyduje o tym, co w języku jest poprawne?*

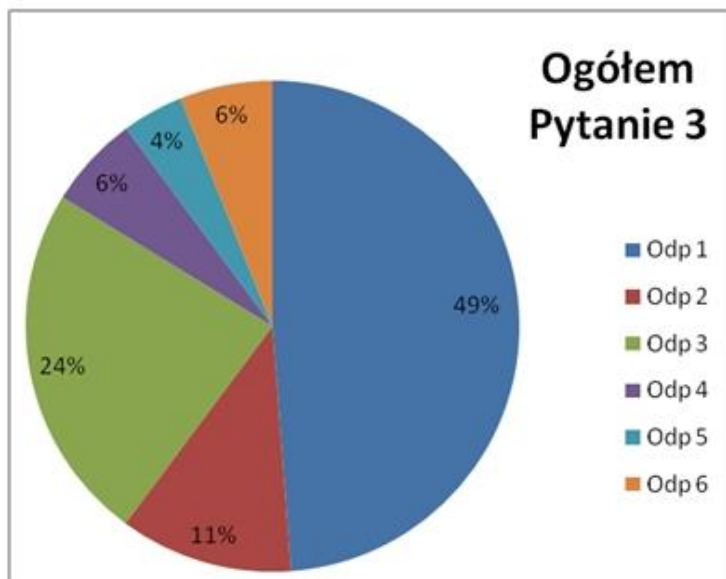
- ✓ 49% ankietowanych odpowiedziało: *Znani językoznawcy lub instytucje, zajmujące się językiem polskim, np. Rada Języka Polskiego*
- ✓ 11% - *Osoby mające wpływ na polszczyznę publiczną, np. dziennikarze*
- ✓ **Ale 24% poczuło się do własnej odpowiedzialności za polszczyznę,** wybierając odpowiedź : *Wszyscy ludzie mówiący po polsku.*

PYTANIE 3

Kto, Pana(i) zdaniem, decyduje o tym, co w języku jest poprawne?

X zaznacz tylko jedną wybraną odpowiedź.

- 1) Znani językoznawcy lub instytucje, zajmujące się językiem polskim, np. Rada Języka Polskiego
- 2) Osoby mające wpływ na polszczyznę publiczną, np. dziennikarze
- 3) Wszyscy ludzie mówiący po polsku
- 4) Wykształcone warstwy społeczeństwa
- 5) Nikt
- 6) Trudno powiedzieć

7. Odpowiedź na pytanie 4: *Czy po sposobie mówienia i pisania można oceniać poziom człowieka (jego inteligencję i kulturę)?* potwierdziła mądrą i dojrzałą postawę lokalnej społeczności:

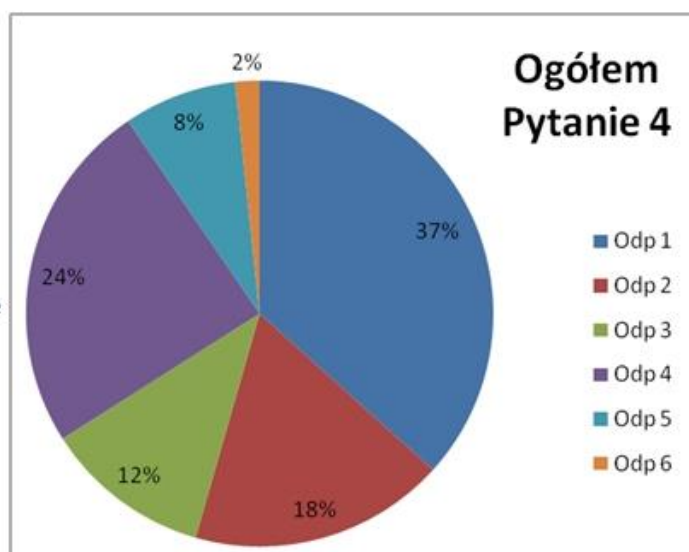
- ✓ Zdecydowanie tak: język jest podstawowym czynnikiem odzwierciedlającym inteligencję i kulturę człowieka – 37%
- ✓ Tak, człowiek na poziomie mówi sprawnie i poprawnie – 18%
- ✓ Raczej tak: człowiek na poziomie stara się mówić poprawnie- 12 %
- ✓ Tylko 2% ankietowanych wybrało odpowiedź : *Trudno powiedzieć.*

PYTANIE 4

Czy po sposobie mówienia i pisania można oceniać poziom człowieka (jego inteligencję i kulturę)?

X zaznacz tylko jedną wybraną odpowiedź.

- 1) Zdecydowanie tak: język jest podstawowym czynnikiem odzwierciedlającym inteligencję i kulturę człowieka
- 2) Tak, człowiek na poziomie mówi sprawnie i poprawnie
- 3) Raczej tak: człowiek na poziomie stara się mówić poprawnie
- 4) Być może tak, choć zdarzają się ludzie, którzy wskutek różnych okoliczności mówią niepoprawnie, ale nie są nieinteligentni czy niekulturalni
- 5) Nie: nie widzę zasadniczego związku między poprawnością mówienia a poziomem człowieka
- 6) Trudno powiedzieć

Mamy nadzieję, że zarówno badanie stosunku włoszczowian do polszczyzny jak i X Wojewódzki Turniej Sprawności Językowej przyczynią się do bardziej świadomego używania języka ojczystego i traktowania go z należnym szacunkiem.

Bożena Kaczor, nauczyciel j. polskiego

Bartłomiej Drozdowski, stażysta

I Liceum Ogólnokształcące we Włoszczowie